మనసు మూగదే కాని

మున్నంగి శారద

నా పాదాలు అతి నేర్పుగా నర్తిస్తున్నాయి.

భూమిని తాకీ తాకనట్లుగా తాకుతూ అతి లాఘవంగా విన్యాసాలు చేస్తున్నట్లుగా కదలుతున్నాయి.

నాట్యం చాలామంది చేస్తారు.

'కాని...చాలా కొద్దిమంది మాత్రం ఆ కళలో లీనమై నాట్యం చేయడానికే వీళ్ళు పుట్టేరా అని భ్రమింపచేస్తారు. కుమారి శోభని చూస్తే ఆమె నాట్యకళకే శోభని చేకూర్చడానికి, సరికొత్త వన్నెలు చేకూర్చడానికి పుట్టిందనిపిస్తోంది. కుమారి శోభ కూచిపూడి నాట్యకళకే శోభ! మన ఆంధ్ర దేశానికే శోభ!'

ఇవి అనేక సభల్లో పెద్దలు నన్ను సన్మానిస్తూ నా గురించి చెప్పిన మాటలు!

'నువ్వు ముద్రలు పడితే ఎంత ముద్దనిపిస్తుందో! ఏదో తమాషాగా డాన్సు నేర్చుకుంటున్నావనుకున్నామే గాని...ఆ విద్యలో ఇంత బాగా రాణిస్తావని అనుకోలేదు సుమా!'

చాలా దగ్గరయిన నా స్నేహితురాళ్ళు నా నాట్యం చూసి ఆనందంతో అన్న ప్రశంసా వాక్యాలు!

'ఏదో డాన్సు నేర్చుకుంటానంటే సరేనన్నాను కాని... ఇదిలా పూర్తిగా మరో లోకం లేనట్లుగా యిరవై నాలుగ్గంటలూ అందులోనే లీనమైపోతుందని అనుకోలేదు!' స్నేహితురాళ్ళతో, బంధువులతో అమ్మ ఏదో బాధపడుతున్నట్లుగా చెప్పినా అందులో గర్వమే కనిపించేది నాకు.

'మామూలుగా పెళ్ళి చేసుకొని పిల్లల్ని కనమని ఎలా చెప్పనయ్యా! అదిప్పుడు అంతర్జాతీయ ప్రఖ్యాతి సంపాదించిన గొప్ప డాన్సర్! ఈ సంవత్సరం ఇంటర్నేషనల్ అవార్డు కూడా రావొచ్చని చెబుతున్నారు. అవునూ! అమ్మాయి తయారు చేసి స్వయంగా తన బాచ్‌తో ప్రదర్శిస్తున్న రాధామాధవీయం చూశావా? మొన్న గవర్నరు చూసి ఎంత మెచ్చుకుందనుకున్నావ్! ఈసారి ప్రదర్శన వున్నప్పుడు కబురు చేస్తాను తప్పకుండా రా!' నాన్నగారు తనకెవ్వర్నిన వాళ్ళతో నా గురించి వెల్లడించే అభిప్రాయాలవి!

పై ప్రశంసల వెనుక పదిహేనేళ్ళ నా నిర్విరామ కృషి, పట్టుదల వున్నాయి. తపస్సు చేసినట్లు మిగతా ప్రపంచాన్ని మరచిపోయి పూర్తి ఏకాగ్రతతో ఆ విద్యలో లీనమై ఒక ప్రత్యేక స్థానాన్ని అందుకున్నాను నేను! అందుకు నా కెప్పుడూ గర్వం లేదు. ఎంతో మంది నన్ను గుర్తించి పొగుడుతున్నారన్న ఆనందమూ లేదు. తోటి కళాకారిణులు ప్రశంసిస్తూనే అసూయపడుతున్నారనే బాధాలేదు! మొత్తం ప్రపంచం పొగుడుతున్నా, తెగుడుతున్నా అసలది నా కెప్పుడూ పట్టదు. పట్టలేదు.

ఇప్పటికీ తెల్లవారు ఝామునే లేచి ఒక క్రొత్త విద్యార్థినిలా గజ్జెలు కట్టుకుని ప్రాక్టీసు చేస్తున్న నన్ను చూసి మా వాళ్ళు అప్పుడప్పుడు 'అబ్బా, ఇంకా ఏంటంత శ్రమపడ్తావ్! దాదాపు దేశంలో వున్న అన్ని అవార్డులూ కొట్టేసేవ్! ఇంకా దేనికాతాపత్రయం' అంటూ విసుక్కునేవారు. నేనా మాటల్ని లక్ష్యపెట్టేదాన్ని కాదు.

ఆ రోజు అందరం కూర్చుని భోంచేస్తున్నాం. అప్పుడే నా చెల్లెలు ప్రభ తన భర్తతో కలిసి వచ్చింది. ఏదో పార్టీకి వెళ్ళి ఇటు వచ్చేరని మా చెల్లెలి మేకప్పే చెబుతోంది. ఎర్రని రంగు బుటా వున్న కంచి చీర, అదే రంగు స్లీవ్‌లెస్ జాకెట్టు, మాచింగ్ గాజులు, వత్తుగా కారుతున్నట్లు వేసిన లిప్‌స్టిక్ - అసలే ఎర్రటి మనిషేమో కొట్టొచ్చినట్లు కనిపిస్తోంది. తను చాలా అందగత్తెనన్న ఓవర్ కాన్ఫిడెన్స్ కూడా బాగా వుంది.

వస్తూనే హడావుడిగా అమ్మని పిలుస్తూ "ఆ వెధవ పార్టీకి రానంటే బలవంతంగా లాక్కెళ్ళేరు. అబ్బ, అందరి చూపూ నా మీదే! తల నొప్పితో ఛస్తున్నాను. కాస్త దిష్టి తియ్యవూ!" అంది.

నాన్నగారు నా వైపు చూశారు.

నేను చిన్నగా నవ్వి భోజనం చెయ్యడంలో నిమగ్నమయ్యాను.

అధునాతమైన తయారు, వెనుకబడిన ఆలోచనలూ- పొంతన లేని విచిత్ర మనస్తత్వం ప్రభది.

"దిష్టి నీకు తగిలిందా, లేక నీ తయారుకా?" ఏడిపిస్తూ అడిగేడు తమ్ముడు సుధీర్.

కోపంగా మా వైపు చూసింది ప్రభ.

"ఎవరి నమ్మకాలు వాళ్ళవి! ఎప్పుడో ఒక రోజు వస్తుంది. దాన్ని ఆటపట్టిస్తారెందుకు? " అంటూ మమ్మల్ని విసుక్కుని ప్రభని తీసుకొని వంట గదిలోకి నడిచింది అమ్మ. ప్రభ అమ్మకి గారాల కూతురు.

ప్రభ కాళ్ళు కడుక్కొని మళ్ళీ నుదుట్తున్నట్లుగా అమ్మ వెనకాలే వచ్చి డైనింగ్ టేబుల్ దగ్గర కూర్చుంది.

"భోంచెయ్యి" అన్నాను పలుకరింపుగా.

"ఇప్పుడేగా లంచ్ నుండి వచ్చింది" అన్నాడు సుధీర్.

"నేనేం తినలేదక్కడ! అందరూ నా వంకే చూస్తుంటే ఏం తినాలి! ఇంకెప్పుడూ పార్టీలకి వెళ్ళకూడదు బాబూ!" అంది గ్లాసందుకుని మంచినీళ్ళు తాగుతూ.

సుధీర్ పొలమారినట్లు గట్టిగా దగ్గి మంచినీళ్ళు తాగేడు.

ప్రభ అనుమానంగా మా యిద్దరి వైపూ చూసింది.

"ఆయన నీతో మాట్లాడాలట!" ప్రభ నాన్నగారి వైపు తిరిగి అంది.

"మారుతీ డీలక్స్ బుక్ చేయాలా?" తమ్ముడు వెక్కిరించినట్లుగా అడిగేడు.

ప్రభ వాడివైపు తినేసేలా చూసి "అన్నీ నేను పుట్టింటి నుండే అడుక్కు తీసుకెళ్తున్నట్లు!" అంది.

నాన్నగారు జోక్యం చేసుకొని "అడుక్కోవడం దేనికమ్మా! నేనే యిస్తాను. వాడి సోమ్మేం కాదులే బాధపడడానికి! ఇంతకీ దేని గురించి అల్లుడుగారు మాట్లాడేది?" అన్నారు.

ప్రభ కాస్సేపు మౌనంగా బల్ల మీద గీతలు గీస్తూ "అక్కయ్య పెళ్ళి గురించి!" అంది మెల్లిగా.

కంచంలో చెయ్యి కడుక్కోబోతున్న నేను ఉలిక్కి పడ్డట్లుగా చూశాను.

"అవున్నాన్నా! ఆయన ఫ్రెండొకతను వెస్ట్ జర్మనీలో సర్వీసు చేస్తున్నాడట. అక్కయ్య ప్రోగ్రాం ఒకటి టి.వి. లో చూశాడట. మాటల మీద ఆయన వదినగారిని తెలిసి ఇష్టమయితే పెళ్ళి చేసుకుంటానని కబురు చేశాడు. ప్రస్తుతం ఇండియాలోనే వున్నాడు. ఏ సంగతీ చెబితే పెళ్ళి చేసుకొని వెళ్ళిపోతాడు."

చాలా ఖచ్చితంగా కాబోయే దేవరణన్న తేలిగ్గా చెప్పేసింది ప్రభ.

నేను మౌనంగా లేచి నా గదిలోకి వెళ్ళి బెడ్ మీద కూర్చున్నాను. వాళ్ళ మాటలు మాత్రం కొంత అస్పష్టంగా

నా చెవిన పడుతూనే వున్నాయి.

"ఏం నాన్నా మాట్లాడవు?" ప్రభ రెట్టించినట్లు అడుగుతోంది.

"నీకు తెలియనట్లు అడుగుతావేంటమ్మా! అది ఒప్పుకుంటుందా? నాట్యమే దానికి సంసారం, సంతానం! దాని పెళ్ళి విషయంలో నేను జోక్యం చేసుకోదలచుకోలేదు."

ఆయన జవాబు నాకు ఆనందాన్ని కల్గించింది.

ఆయనంత సంస్కారంగా ఆలోచించి నాకు స్వేచ్ఛనివ్వకపోతే నేనింత గొప్ప ఆర్టిస్టుని కాగల్గేదాన్నా?

"మీరిలా మురిసిపోతున్నారు గాని, మా అత్తగారి తరపు బంధువులు ఎంత ఛీకొడుతున్నారో తెలుసా? ముప్పయ్యేళ్ళొచ్చి స్టేజి మీద తయ్యిమని గెంతుతోందని హేళన చేస్తుంటే సిగ్గుతో చస్తున్నాను" అంది ప్రభ ఆవేశపడుతున్నట్లుగా.

నాకు కోపం ముంచుకొచ్చింది.

వెంటనే బయటకొచ్చి దానికి జవాబు చెప్పాలనుకున్నాను. కాని, వెంటనే నన్ను నేను అదుపులో పెట్టుకున్నాను.

'ఒకడుగు బయటకేసి, ఒక పనిలో రాణించాలంటే మొదట విమర్శలే ఎదురవుతాయి. అందులో తమకి తెలిసిన వ్యక్తి పెరుగుదలని చాలామంది సహించలేరు. అందుకే ఏవో రంగులు అద్దుతుంటారు. ఆ రంగు మనది కానప్పుడు కోపం, ఆవేశం దేనికి?' అని సరిపెట్టుకున్నాను.

నా బదులు తమ్ముడు చెల్లెలికి బుద్ధి చెప్పడానికి ప్రయత్నించేడు.

"కళలు అబ్బాలన్నా, వాటిని చూసి హర్షించాలన్నా పూర్వ జన్మ సంస్కారం కావాలి! మీ వాళ్ళంతా నందికి బంధువులనుకుంటాను" అన్నాడు హేళనగా.

"చూశావామ్మా, మా అత్తగారి వాళ్ళని ఎద్దులతో జమకడ్తున్నాడు. హాల్లో వున్న మా ఆయనకి వినిపిస్తే ఎంత గొడవ జరుగుతుంది?" అంది ప్రభ ఏడుపు గొంతుతో.

"దాని పెళ్ళి గురించి మీరంతా ఎందుక్కొట్టుకుంటారు! ఇంతకీ దాని జాతకం ఎలా వుందో! బయట లోకులనే మాటలు మీ నాన్నకి పడితేగా!" అమ్మ నిష్టూరం.

అంతరాల్లో ఆమెకీ నా నాట్య ప్రదర్శనలు అయిష్టమే!

"నా మనసు నువ్వర్థం చేసుకోవు సుభద్రా! విత్తు మనమే నాటుతాం! చెట్టు మూడు పువ్వులు, ఆరుకాయలుగా ఎదుగుతుంటే, నీరు మనమే పోసి ప్రోదిచేసి ఆనందపడ్తాం. కాని ఆ చెట్టే మనకి అందనంత ఎత్తు ఎదుగుతుందని గొడ్డలి పెట్టి నరగ్గలమా? దాన్ని చేసుకొనేవాడు దాని ప్రతిభ నర్థం చేసుకుని ప్రోత్సహించేవాడయితే శోభతో మాట్లాడుతాను."

"అసలు సంగతి చెప్పనే లేదు నాన్నా! అక్క డాన్సు ప్రోగ్రాప్స్ మానేస్తేనే అతను చేసుకుంటానని చెప్పమన్నాడట!" ప్రభ జవాబు నాకు నవ్వు తెప్పించింది.

నేను మెల్లిగా బయటకొచ్చి "చాలా బాగుంది ప్రభా! ప్రపోజ్ చేసింది అతనే! కండిషన్స్ పెట్టింది అతనే! ఏ డాన్సు చూసి చేసుకుంటానన్నాడో ఆ డాన్సు పెళ్ళికి తర్వాత మానేయాలన్న మాట! ఇక ఆ టాపిక్ మానెయ్యండి" అన్నాను శాంతంగా.

"అతనేం విచిత్రమైన కోరిక కోరలేదు. భార్య పదిమందిలో గెంతడం ఏ మగాడూ యిష్టపడడు!" ప్రభ రెట్టిస్తున్నట్లూ అంది.

అప్పుడే ప్రభ భర్త శేఖర్ లోపలికొచ్చేడు.

"అవునండీ వదినగారూ! తనదైన మనిషి పదిమందికి ఆనందాన్ని పంచడాన్ని మగవాళ్ళు హర్షించలేరు. ఎన్నాళ్ళిలా

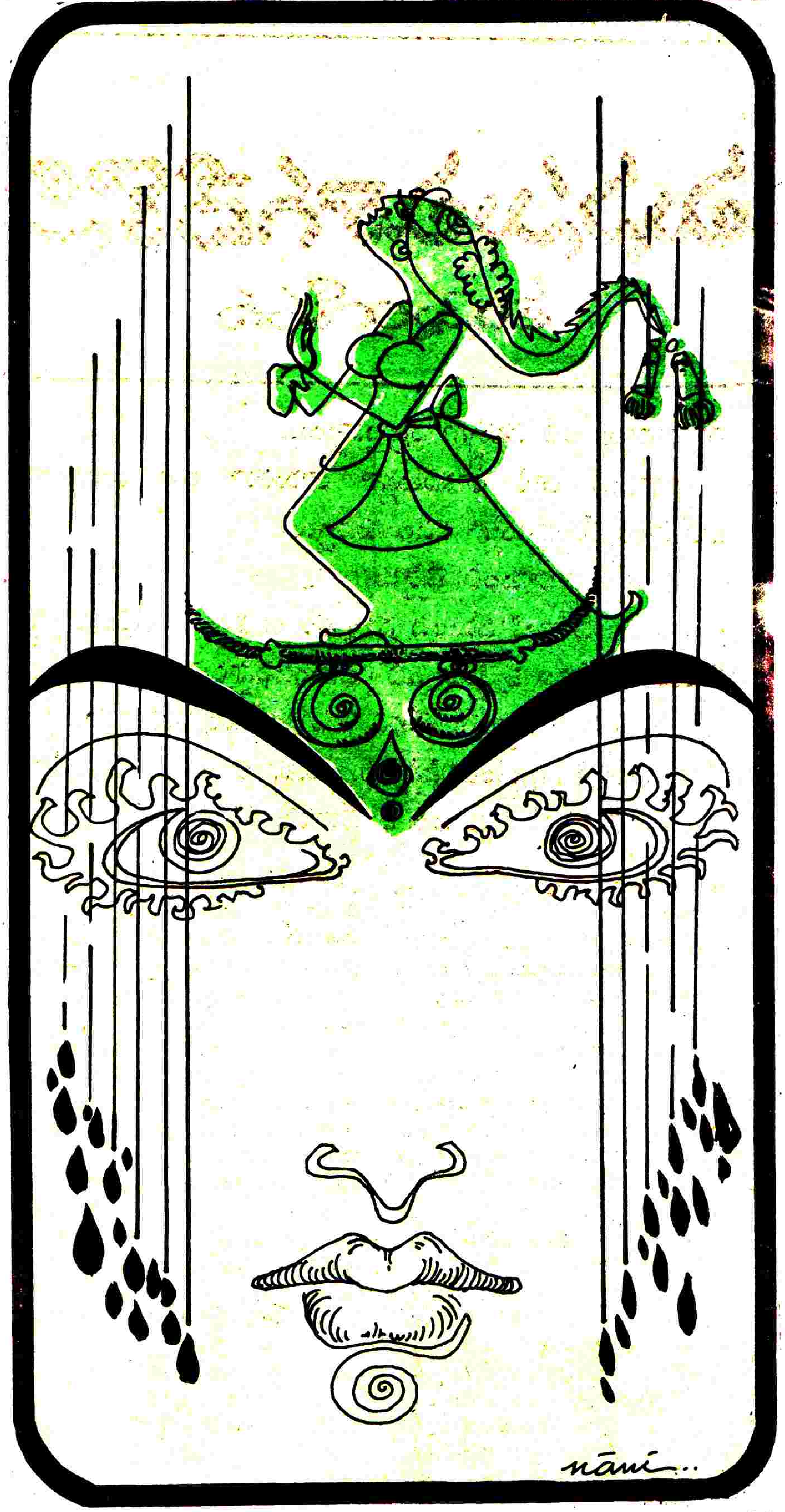

ప్రోగ్రావ్స్ యిస్తారు? వచ్చిన మంచి అవకాశాన్ని పోగొట్టుకున్నందుకు తర్వాత మీరు బాధపడాల్సివస్తుంది'' అన్నాడు నాకు చెప్పే ప్రయత్నం చేస్తూ.

నేను శేఖర్ వైపు అదోలా చూశాను.

తనదైన మనిషి పదిమందికి ఆనందాన్ని పంచకూడదట! మరి ఇతగాడెందుకు భార్యని భుజాల్లేని బాడీలాంటి రవికతో బొడ్డు కింద చీర కట్టించి, రంగులు అద్ది పగటివేషగత్తెలా పార్టీలకి తిప్పుతున్నాడో? ఎవరి ఆనందం కోసం?' నోటి దాకా వచ్చిన మాటల్ని గొంతులోనే అణచిపెట్టి గిరుక్కున వెనుతిరిగి నా గదిలో కెళ్ళిపోయేను.

''ఆవిడిష్టం. నెల రోజుల్లో ఏ సంగతీ చెబితే అతనికి తెలియచేస్తాను'' శేఖర్ భార్యని తీసుకొని వెళ్ళిపోతూ మరో సారి హెచ్చరించడం ఇంకా చెవులపడుతూనే వుంది.

* * *

రాత్రి ఏ ఝామవుతుందో తెలియదు. ఎంతకీ నిద్ర పట్టక రాత్రి సుదీర్ఘమైన విసుగు కల్గిస్తోంది.

నాకు అన్ని బాధల్ని మరపించే మందు ఒకటే!

అది డాబ్బు!

మెల్లిగా గజ్జెలు తీసుకొని చప్పుడు కాకుండా మెట్లెక్క సాగేను. చేతిలోని గజ్జెలు జారి ఘల్లున మోగేయి!

వెంటనే లైటు వెలిగింది.

హాల్లో నాన్నగారు నిలబడి నా వైపే చూస్తున్నారు.

నేను తప్పు చేసినట్లుగా తల దించుకున్నాను.

నాన్నగారు గడియారం వైపు చూశారు. పది నిముషాలు తక్కువ రెండు.

సంతకం

మొన్న
గుళ్ళమీద, గోపురాల మీద
వ్యాసుడి బుర్రమీద
వాల్మీకి బుర్ర మీద
అందిన ఇతిహాసం మీద
అందని వేదాంతం మీద
సంతకం చేశాను—
నిన్న
రాజులు వలచిన, మోజులు ముసిరిన
అందగత్తెల నగ్న దేహాల మీద
అడ్డంగా దస్కత్తు పారేశాను—
ఇవాళ
సూర్యుడు నా చిరునామా
చైతన్యం చేవ్రాలు.

—నాగభైరవ కోటేశ్వరరావు

''ఇప్పుడేం ప్రాక్టీసమ్మా! ఎటూ కాని వేళ!'' అన్నారు మందలిస్తున్నట్లుగా.

''నిద్ర పట్టక...'' అంటూ నసిగేను.

''నీ చెల్లెలి మాటలకి బాధపడుతున్నావా?'' అన్నారు.

''అది కాదు నాన్నా!'' అన్నాను.

ఆయన నవ్వి ''నాకు తెలుసులేమ్మా! ఏ ఆలోచనా లేకపోతే ఎందుకు నిద్రపట్టదు? దాని సంగతి నీకు తెలుసుగా! నాలుక్కి తుమ్మ ముళ్ళు పెట్టుకొని పుట్టింది!'' అన్నారు.

నేనేం జవాబు చెప్పలేనట్లు చూశాను.

''పద, నాకూ నిద్రపట్టడం లేదు. ఇద్దరం పైనే మాట్లాడుకుందాం'' ఆయన నాతోపాటూ మేడ మీదకి వచ్చేరు.

ఇద్దరం హాల్లో కూర్చున్నాం!

చల్లటి గాలి చెంపల్ని తాకుతోంది.

''మనిషిగా పుట్టినందుకు నిరంతరం కృషిచేసి ఏదైనా సాధించి విశిష్టంగా బతకాలని ప్రయత్నిస్తారు కొందరు. దేని మీదా ఆసక్తి లేకుండా, వేళకింత తిని గుంపులో గోవిందగా బతుకుతారు మరికొందరు. ఇక మూడోరకం వుంది. తమకెలాంటి ప్రతిభ, తెలివి లేకపోయినా కట్టుకున్న చీరతోనో, పెట్టుకున్న నగతోనో విశిష్టంగా గుర్తింపబడాలని తపన పడ్తారు. నువ్వు మొదటి కోవకి చెందితే నీ చెల్లెలు మూడో వర్గానికి ప్రతినిధి. దాని మాటలకి మనసు పాడుచేసుకోకు'' అన్నారు నాన్న.

''లేదు నాన్నా! ప్రభ సంగతి నాకు తెలుసు'' అన్నాను.

''సరే! ఆ సంగతి వదిలేద్దాం. పెళ్ళి గురించి నీ అభిప్రాయం ఏవిటి?'' అన్నారు సూటిగా నా వైపు చూస్తూ.

ఆయన ఆకస్మిక ప్రశ్నకి నేను తడబడినట్లు చూశాను.

''నువ్వు చిన్నపిల్లవి కావు, పెళ్ళి విశిష్టత గురించి, సంసార మాధుర్యం గురించి, కుటుంబంలో దొరికే రక్షణ గురించి చెప్పడానికి. ప్రపంచ ఖ్యాతి పొందిన ఒక ప్రముఖ

Diwali Greetings

Phone: 4383

M. MANGILAL SWEETS

All varieties of SWEETS are available

PLEASE CONTACT for GOOD Quality and Quantity

SHOP: BHANUGUDI CENTRE,

KAKINADA - 533 003

వీరనారి సత్రాజిత

శ్రీహరి వరాహమై కోరలపై
ధరిత్రినిల్పి హిరణ్యాక్షు జంపె
భూదేవి సుతుడింప వారల
ఉద్భవించె క్రూరనరకుడు!

దనుజపతి వరమదగర్వాన
అదితి కుండలాలు హరించి, సుర
నర మునుల పీడించి, స్త్రీల వెట
పట్టి ముల్లోకాల తిప్పలు పెట్టె!

దేవేంద్రాదుల మొరాలకించి
ధర్మ రక్షణమై ధరాసుతుని జంప
ఖగేంద్రారూఢుడై కృష్ణుడేగె
ధనుర్ధారిణి సత్యభామతో!

ముకుందునిచే ముచ్చటా మాదులు
హతులు కాగ — నరకుడు 'శక్తి' నేయ
మురారి సొమ్మసిలగ — వెంగున
సత్రాజితి గైకొనె శరాసనంబు!

''కుసుమ కోమలి కోదండ మూనుటా?
వీణాపాణి కృపాణము పట్టుటా?
ఒక అబల అసురేంద్రునెదుర్కొనుటా?''
యను నరకునిపై కన్నెర్రజేసె 'సత్య'!

''మూర్ఖ నరకా! మిడిసి పడకు!
అతివ యని అవహేళనా నీకు?
సృష్టికి మూలం జగన్మాత కాదె?
మహిషుడంతమైనది దుర్గచే కాదె?

ధనుష్పాణి — శూలపాణి — ఈ వీరనారి
సత్రాజితి — నీపాలి 'ఆదిశక్తి'రా
నేడె 'నరకాంత' మొనర్చి నిఖిల
లోకాల నవకాంతుల నింపెదరా!''

యని — సత్య వింటినారి సారించి
శరాగ్నుల అరి పేరుల గాల్చి
నరకుని అశ్వసారథుల గూల్చి
దనుజేంద్రు గుండెలదర విక్రమించె!

తన పతి — జగత్పతి సొరజారి
అసురపతిని కొలకొల జూచు —
రాగ రోషములు కన్నుల మెఱయ
సమరకేళి సాగించె సత్రాజితి!

పురుషోత్తముడంత యుద్ధము
సలిపిన వీరసత్యను వారించి — నరకా
సురుని శరమును చక్రమున త్రుంచ
సకల భువనాళి ఆనందాబ్ధి తేలె!

దివిని దేవదుందుభులు మ్రోగ
దేవతాళి పుష్పవృష్టి కురిపించ —
'వీరనారి సత్రాజితి శ్రీకృష్ణు'ల
నుతించి — హారతులెత్తిరి భూజనులు!

లోకాన 'నరక పీడ' విరగడై
చీకట్లు తొలగి — వెలుగులు విరిసె!
దీపాలు వెలిగించి సకల ప్రజాళి
సంబరాన నెరపె ''దివ్య దీపావళి''!!

— ''శాక్యశ్రీ''

కళాకారిణికి ఇలాంటి బాధ్యతలు పెరగటం సహజం కాస్త ఎబ్బెట్టుగానే వుంటుంది. అలా ఒక పెళ్లి చేసుకోకపోతే ఒక వయసులో నీ పరిస్థితి ఎలా వుంటుంది అని ఆలోచన కల్గినప్పుడు నాకు బాధగా వుంటుంది. నేను-మా అమ్మ, చెల్లి, తమ్ముడు-ఇంత మంది వున్నా ఒక వయసు వచ్చేసరికి భార్యాభర్తలే జీవితకాల స్నేహితులుగా మిగిలిపోతారు. ఆ అనుబంధమంత పటిష్టమైంది మరొకటి లేదు. అందుకే ఒకసారి ఈ విషయాన్ని సీరియస్‌గా ఆలోచించు. అందు కోసం రాజీపడమని మాత్రం చెప్పను. అసలు చిన్నతనం నుండీ లేని ఆసక్తి ఒక్కసారే ఇరవైఏళ్ల వయసులో నీకు డాన్సు మీద ఎందుకు కల్గింది? సహజంగా మన జీవితం మరో మలుపు తిరగడానికి ఏదో ఒక ప్రేరణ వుండితీరాలి! అది నెరవేరినట్లేనా? లేక నాట్యోపాసనే నీ జీవితాశయమా? నువ్వనుకున్నది సాధించినట్లేనా? ఈ ప్రశ్నలేసుకొని జవాబు రాబట్టుకో. నువ్విష్టపడితే మంచి సంబంధం చూస్తాను.''

నాన్న చెప్పవలసిందయిపోయినట్లుగా మెల్లిగా మెట్లుదిగి వెళ్ళిపోతుంటే ఆలోచిస్తూ నిలబడిపోయేను.

* * * *

ఆ రోజు ప్రోగ్రాం అయిపోగానే టి.వి.కి ఇంటర్వ్యూ ఇస్తున్నాను.

వాళ్ళడుగుతున్న ప్రశ్నలకి తడుముకోకుండా జవాబులు చెబుతున్నాను.

''ఇంత క్విక్‌గా రిప్లయ్స్ యిచ్చేవాళ్ళు చాలా అరుదు మేడం! ఇంత పేరు ప్రఖ్యాతులు సంపాదించిన మీరు చాలా భేషజంగా ప్రవర్తిస్తారనుకున్నాను'' అందొకామె.

నేను నవ్వేను. ''నిజాలు చెబుతున్నప్పుడు ఆలోచించి చెప్పాల్సిన అగత్యం రాదు'' అన్నాను.

''థాంక్యూ! మరో చిన్న చివరి ప్రశ్న! మీరు కళాకారిణి కావడానికి ప్రేరణ ఎవరు?''

నేను ఉలిక్కిపడ్డట్లు చూశాను.

''అయ్ మీన్ ప్రేరణ ఏమిటని?'' ఆమె నవ్వింది.

ఈ సారి వెంటనే జవాబు తోచలేదు నాకు.

''సరిగ్గా చెప్పాలంటే... ఏదైనా విశిష్టతగా ప్రదర్శించాలన్న తపన మాత్రమే నన్నింత దాన్ని చేసింది!''

''థాంక్స్!'' వాళ్ళు వెళ్ళిపోయారు.

నిజానికి నేను చివరి ప్రశ్నకి సరైన జవాబు ఇవ్వలేదు.

ఒక్కసారి నా కళ్లలో భాస్కరం మెదిలేడు.

''అమ్మా, నీ కోసం ఎవరో వచ్చేరు! ''నాన్న ఒక అరవై యేళ్ళ వ్యక్తిని వెంటబెట్టుకుని లోనికొచ్చేరు.

నేను వినయంగా లేచి నిలబడ్డాను.

''నేను గుర్తున్నానామ్మా!'' ఆయన నవ్వుతూ అడిగేరు.

నేను ఆయనవైపు దీక్షగా చూశాను.

బాగా పండిన తల, తెల్లని వస్త్రధారణ, నిర్మలమైన చిరునవ్వు, సూటైన మాపులు-అవును ఆయన శివశంకరం గారే!

''మీరా, మాస్టారూ!'' అన్నాను విస్మయంగా చూస్తూ.

ఆయన కళ్ళలో సంతోషం మెరిసింది.

''ఈ పాటికి మమ్మల్ని మరచిపోయి వుంటావనుకున్నానమ్మా!'' అన్నారు మెరిసే కళ్ళతో.

''విద్యాభిక్ష పెట్టిన మిమ్మల్నెలా మరచిపోతాను సార్!'' అన్నాను నవ్వుతూ.

''మీరు మాట్లాడుతుండండి. నేనిప్పుడే వస్తాను'' నాన్న ఆయన్ని కూర్చోబెట్టి వెళ్ళిపోయేరు.

''నిన్ను చూస్తే చాలా సంతోషంగా వుంది. నువ్వింత గొప్ప కళాకారిణి వవుతావని కలలో కూడా ఊహించలేదు. చదువుకునేటప్పుడు ఏవీ రాని దానిలా ఎంత సాదాగా వుండేదానివి!'' అన్నారు.

నేను నవ్వేను.

''ఆ రాగిణి ఎస్.ఎల్.సి. వరకు బ్రహ్మాండంగా చదివిందా? ఏ డాక్టరో అవుతుందనుకుంటే పి.యు.సి. ఫెయిలయి పెళ్ళిచేసుకుంది. ఆ రాజు వాగ్దాటి చూసి ఏ లెక్చరరో అవుతాడని ఆశిస్తే తీరా రెవిన్యూలో గుమాస్తాగా జాయినయ్యేడు. ఆ బాచ్‌లో నువ్వే ఇంత గొప్ప స్థాయి

సంపాదించింది. అందుకే అంటారు ఆల్ దట్ గ్లిటర్స్ ఈజ్ నాట్ గోల్డ్!''

ఆయన మాటలు నా చెవిన పడడంలేదు.

నా మనసులో మెదులుతున్నది ఒకే ఒక ప్రశ్న!

'భాస్కరం ఎక్కడున్నారు?' అడగాలని వుంది. అడిగితే మాస్టారు ఏమనుకుంటారోనని భయం.

''ముఖ్యంగా నిరీక్షణ పేరుతో నీవు చివరిగా చేసిన జావళి బ్రహ్మాండంగా వుంది. ఆ నాట్యంలో నీ అభినయం, చూపులు నిజంగా ఎవరికోసమో వెదుకుతున్నట్లే వుంది.''

''అవును మాస్టారూ! నేను నిజంగానే వెదుకుతున్నాను'' ఆ మాట అనేసి నాలిక్కరచుకున్నాను.

మాస్టారు నా వైపు ఆశ్చర్యంగా చూశారు.

''నా నాట్యాన్ని, పూర్తి కళాదృష్టితో చూసి మెచ్చుకునే రసహృదయుల కోసమే నా నిరీక్షణ మాస్టారూ!''

నా సమర్థన ఆయనకి నచ్చినట్లుగా నవ్వుతూ తల పంకించేరు.

''నువ్వు ప్రతి ప్రోగ్రాంలో చివరిగా ఆ అయిటమే చేస్తావని విన్నాను. అదన్నమాట నీ ఉద్దేశం!''

కాదని చెప్పలేకపోయేను.

''వస్తానమ్మా!'' ఆయన లేచి నిలబడ్డారు.

భాస్కరం గురించి అడక్కుండానే ఆయన వెళ్ళిపోతున్నారు. నా నిరీక్షణ ఫలిస్తుందో, లేదోనన్న ఆరాటం!

''మాస్టారూ, రేపొకసారి మా ఇంటికి రాకూడదూ!'' నా అభ్యర్థన ఆయన త్రోసిపుచ్చలేకపోయేరు.

''రేపే పూరెళ్ళి పోదామనుకుంటున్నాను. అయినా

స్వారీ

కళ్ళెం లేని గుర్ర మెక్కి
పళ్ళు గిట్ట కరచి
ఏ శత్రు సంహారం కోసమో
వైచిత్ర సమరంలోకి
స్వారి చేసే యోధురాలామె.

మళ్ళీ, యుద్ధాంతాన
కళ్ళు తేలేసి
నిర్వికల్ప సమాధిలో
సర్వాంగాలూ స్తంభించే
యోగిని కూడాను.

—ఇస్మాయిల్

నీలాంటి శిష్యురాలి కోరికని కాదనలేను. వస్తానమ్మా!'' అంటూ వెళ్ళిపోయేరు.

* * *

ఆ రాత్రి నాకు నిద్ర పట్టనే లేదు.

కళాకారులు సున్నిత మనస్కులంటారు. రేపు భాస్కరం గురించి తెలుసుకోబోతున్నానంటే ఒకలాంటి ఉద్వేగానికి లోనవుతోంది నా మనసు.

భాస్కరాన్ని నేను ప్రేమిస్తున్నానా? ఆరాధిస్తున్నానా? లేకపోతే ఎందుకు నాకింత ఆరాటం!

ఒక రోజు అతను చేసిన అవహేళనే నన్నింత ఉచ్ఛస్థితికి తీసుకొచ్చిందని తెలియబరచాలనే అతిశయమా!

నాకు నేనే జవాబు చెప్పుకోలేని ప్రశ్నలు!

అప్పుడే టెన్త్ పాసయి ఎస్.ఎల్.సి. లోకి వచ్చిన తొలి రోజులవి! స్కూలుకి మేమే సీనియర్స్ అనడాన ఒకలాంటి గర్వం, సంతోషం మాలో మొలకెత్తేయి. సరిగ్గా అప్పుడే మా తెలుగు పండిట్ రంగనాథశాస్త్రిగారికి ట్రాన్స్ఫరయింది.

పాతకాలం తెలుగు పంతులాయన! ఆయన పద్యం పాడితే కృష్ణరాయబారం డ్రామా వేసినంత గొడవగా వుండేది. ఛందస్సు చెబుతుంటే మందకొడిగా నిద్రముంచుకొచ్చేది!

ఆయన్ని వదిలించుకోడానికి ఘనంగా పార్టీ ఇచ్చేం.

రంగనాథ శాస్త్రి రిలీవయిన రెండు రోజులకి హెడ్మాస్టారు ఒక పాతికేళ్ళ యువకుణ్ణి తీసుకొని క్లాసులో కొచ్చేరు.

అయిదడుగుల ఏడంగుళాల పొడవు, ఎత్తుకు తగిన లావు, ఉంగరాల జుట్టు, మెరిసే కళ్ళు- ఎవరా అని ఆత్రుతగా చూస్తున్నాం.

''వీరి పేరు భాస్కరం! మీ క్రొత్త తెలుగు మాస్టారు!'' హెడ్మాస్టారు పరిచయం విని ఆశ్చర్యపోయేం.

మేము మా మనసుల్లో చిత్రించుకున్న తెలుగు మాస్టారి ఆకారమే వేరు!

హీరోలా వున్న ఇతను రేపట్నుంచి సాగదీసుకొని పద్యాలు

With Best Compliments From:-

COASTAL PAPERS LIMITED

RAJAHMUNDRY

Manufacturers of-

-MG Kraft
-Blue Match
-Creamwove
-White Poster
-Coloured Printing etc.,

Regd. Office:
11-10-27 River Dale Compound
G.T.Road, P.B.No.112,
Rajahmundry-533 104 (A.P.)

Grams: MINIPAPER
PBX :3361, 3362, &3363
Dirs. : 4238/3205
Telex : 474-208 CPL IN

Factory:
M.R.Palem 533 126
Near Kadiam R.S.
E.G. Dt. (A.P.)

Phones: 48, 84, 93 (Kadiam)

నెత్తుటి పైట

లావణ్య రేఖలతో
కారుణ్య సీమల నుండి వచ్చి
కవిత మీద పవ్వళించిన అందాన్ని
పరవశంతో
మట్టి
పలుకరిస్తోంది!
కన్నీటిలో నానిపోయిన మాటల్ని
కనకాంబరం పూలుగా
అర్పిస్తోంది — అర్పిస్తోంది!
బాధామయ గాథా
తాళవృంతం మీద
సముద్రాలు చిలకరించి
నిశ్శబ్ద దృక్కులతో వీస్తోంది!
కాలి, కరిగి, శక్తిలా ప్రవహిస్తున్న
కండల జ్వాలా ఖండాల మీదుగా
వీస్తున్న గాడ్పుల్ని
మానవతా ద్వారం వద్ద నిలిపి
శీతలత్వాన్ని ఊపిరిలో నింపుతోంది!
పరవశించిన ఆ మట్టిని చూస్తే
నాకెంతో భయంగా వుంది!
దాని భుజం మీద పైటలా
నెత్తుటి కొరడా వ్రేలాడుతూ వుంది!!

—ఆచార్య తిరుమల

పాడతాడా? పేంటు, బుష్ షర్ట్ వేసుకొన్న ఈయన ఛందస్సు చెబితే ఎలా వుంటుంది?

రాగిణి పైకే నవ్వేసింది.

భాస్కరం చురుగ్గా చూశాడామె వైపు.

రాగిణి చప్పున నోరు మూసేసింది.

దాదాపు వారం రోజుల్లో అతను మా అభిప్రాయాల్ని పూర్తిగా తుడిచిపెట్టేసేడు. శ్రావ్యమైన కంఠంతో, అనవసర రాగాల్లేకుండా అతను పద్యాలు చదివే తీరు - అతను చదివేటప్పుడే దాని భావం మాకు అర్థమయ్యే విధానంగా ఉచ్చరించడం, మితిమీరిన శృంగారాన్ని సున్నితంగా విడ మరచి చెప్పడం మా కందరికీ ఎంతగానో నచ్చేయి. స్కూలంతటికీ అతనంటే ఒక విధమైన క్రేజ్ ఏర్పడింది. అతను ఛందస్సు చెబుతుంటే పద్యాలు రాయాలనే ఆసక్తి కల్గేది! అతని క్లాసు కోసం ఎదురుచూడ్డం ప్రారంభించేం!

అమ్మాయిల్లో అతని పట్ల క్రేజ్ పెరిగింది.

ముఖ్యంగా మా క్లాసు వాళ్ళు పదిహేను పదహారేళ్ళ ప్రాయంవాళ్ళు! వయసు వికసిస్తున్న వేళ!

అతని పట్ల 'ఇదీ' అని చెప్పలేని భావం మా అంతరాల్లో నాటుకోవడం ప్రారంభించింది. ఎవరికి వాళ్ళం అతని దృష్టిలో పడి మెప్పుపొందాలనే తాపత్రయం ప్రారంభమైంది!

అతనిది గ్రహించేవాడో, లేదో కూడా తెలీదు.

అందర్నీ మెచ్చుకున్నట్టుగా కనిపించేవాడు. అందర్నీ చిరునవ్వుతో పరామర్శించేవాడు.

మా క్లాసులో రాగిణి చదువులో చురుకైంది, మాటకారి! దానికి తోడు ఆకర్షణీయంగా వుండేది. భాస్కరాన్ని ఆమె ఎక్కువగా ఆకట్టుకుంటున్నట్టుగా అనిపించేది!

నాకేదో బాధగా అనిపించేది.

సామాన్యమైన రూపం, సాధారణమైన తెలివి-చొరవ లేనితనం, బిడియం-నేనెలా అతన్ని ఆకర్షించగలను?

మా పోటీ పోటీగా వుండగానే అతను మరో మంచి ఉద్యోగం రావడంతో రిజైన్ చేసి వెళ్ళిపోడానికి నిర్ణయించుకున్నట్లు తెలిసింది.

మా అందరి గుండెల్లో బాంబు పేలినట్లయింది.

ఆ రోజు పార్టీ జరుగుతోంది.

చివర్లో భారమైన గుండెలతో అందరం ఆటోగ్రాఫ్స్ తీసుకుంటున్నాం.

రాగిణి తన ఆటోగ్రాఫ్ తెచ్చి చూపించింది.

'పువ్వులాంటి అందం, తావి లాంటి తెలివి వున్న నీవు జీవితంలో అత్యంత ప్రతిభావంతంగా వెలుగుతావని ఆంకాక్షిస్తూ—భాస్కరం' అని వుంది.

నేను వెళ్ళి ఆటోగ్రాఫ్ పుస్తకం అందించేను.

అతనొకసారి నావైపు అదోలా చూసి పుస్తకం అందుకున్నాడు.

అతను ఆటోగ్రాఫ్ చేసిన పుస్తకాన్ని రాగిణి లాక్కుని చూపింది.

'ఎదుట మనిషిని ఆకర్షించాలంటే మనసుంటే చాలదు-ప్రతిభ వుండాలి! — భాస్కరం'

రాగిణి నా వైపు హేళనగా చూసి నవ్వినట్లయింది.

సిగ్గుతో, అవమానంతో నా తల నేలకి వాలింది.

ఆ అవమానం లోంచి ఏదో కసి, అందులోంచి ఒక ధ్యేయం, పట్టుదల ఒకదాని వెనుక మరొకటి పుట్టుకొచ్చేయి.

ఎస్.ఎస్.ఎల్.సి. కాగానే నేను డాన్సు నేర్చుకుంటానని అనగానే మా కుటుంబ సభ్యులు మొదట ఆశ్చర్యపోయేరు.

ఆ తర్వాత నన్నింత గొప్పదానిగా తీర్చిదిద్దిన నాట్యాచార్యులు శ్రీకాంతశర్మగారు ఆశ్చర్యపోయేరు.

కాని వాళ్ళ అపనమ్మకాల్ని, ఆశ్చర్యాల్ని నా పట్టుదలతో, కృషితో తుడిచిపెట్టి అసమాన ప్రతిభ సంపాదించేను.

ఎందుకు?

ఏదో ఒకనాడు, ఎప్పుడో ఒక రోజు అతను నా ప్రతిభని గుర్తించాలనే తపన నాలో మహావృక్షమై పెరిగిపోయింది.

నాకింత పేరు ప్రఖ్యాతులొచ్చేయి. పత్రికల్లో, టి.వి.లో నా ఇంటర్వ్యూలొచ్చేయి. ఎన్నో బిరుదులు సంపాదించేను. అతని చెవిదాకా ఇవన్నీ పాకి వుండవా?

ఏదీ, ఒక ప్రశంసా పుత్తరమైనా అతన్నుండి అందుకోలేకపోయేనే? ఇప్పటికీ నా పట్ల వున్న అలక్ష్యం అతనికి పోలేదా?

ప్రతి ప్రోగ్రాంకి చివర 'నిరీక్షణ' జావళి ఎందుకు చేస్తున్నానో నాకు తెలుసు! ఆ డాన్సులో నేను చూపిస్తున్నది అభినయం నటన కాదు.

ఎన్ని సంవత్సరాల నిరంతర వెదుకులాట నాది!

* * *

మాస్టరుగారిని చూడగానే సంతోషంగా ఎదురెళ్ళి తీసుకొచ్చి కూర్చోబెట్టేను.

ఆయన పాత సంగతులు చాలా చెబుతున్నారు.

నా మనసు భాస్కరం మీదనే లగ్నమయి వుంది.

అవసరం లేకపోయినా పేరు పేరునా గుర్తురాని వాళ్ళను కూడా గుర్తు తెచ్చుకొని అడుగుతున్నాను.

మాస్టారి జవాబుల్ని అనాసక్తంగా వింటున్నాను.

"సర్, భాస్కరం ఇప్పుడెక్కడున్నారో తెలుసా?"

"ఎవరమ్మా?"

"భాస్కరం సార్, మా తెలుగు మాస్టారు. చాలా కొద్ది రోజులు మాత్రమే మన స్కూల్లో పనిచేసి వెళ్ళిపోయేరు" అన్నాను.

మాస్టారు గుర్తుతెచ్చుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తున్నట్లుగా పైకి చూసేరు.

నాలో ఉద్విగ్నత పెరుగుతోంది,

చాలా రోజుల తర్వాత ఆయన గురించి తెలుసుకోబోతున్నాను.

"అతనామ్మా! నీకు తెలియదా?"

నేను అయోమయంగా చూశానాయనవైపు.

"మన స్కూలు నుండి వెళ్ళిన రెండేళ్ళకే అతను పోయేడటమ్మా. లుకేమియా!"

నా మనసు స్టేజి మీద నా నిరీక్షణ కథాకళి చేస్తోంది!

నా కాలి గజ్జెలు తెగి ఆకాశానికెగిరి ఆటంబాంబుల్లా పేల్తున్నాయి!

ఒక రోజు కాదు - రెండ్రోజులు కాదు. ఎన్నో సంవత్సరాలు నేను చేసిన తపస్సు విఫలమయింది! నేనెందుకు నాట్యం నేర్చుకున్నాను?

మీకు ప్రేరణ ఎవరు?

వేల గొంతులు వెక్కిరిస్తున్నాయి.

* * *

"నాన్నా!"

నా పిలుపుకి ఆయన తలెత్తి చూశారు.

"అతను...అతనెళ్ళిపోయేడా?"

"ఎవరమ్మా?"

"అదే వెస్ట్ జర్మనీ పెళ్ళికొడుకు. ఉంటే నాకిష్టమేనని చెప్పు!"

నాన్న నా వైపు విస్మయంగా చూసి "ఎందుకిలా నిర్ణయించుకుంటున్నావు తల్లీ! అతను చెప్పిన కండిషన్ గుర్తుందిగా!"

"ఉంది నాన్నా! అతనిక్కూడా చెప్పు. పొరబాటున నన్నెప్పుడయినా డాన్స్ చెయ్యమంటే చెయ్యనని!"

"శోభా!" ఆవేదనగా పిలిచేరు నాన్న.

నేను నిర్లిప్తంగా నవ్వేను.

"అవున్నాన్నా! ఏ కళకైనా ప్రేరణ ఉన్నంతకాలం రాణిస్తుంది. అది లేన్నాడు ఎండిపోయిన జీవనది అవుతుంది. నేనిక నాట్యం చేయలేను నాన్నా!" అన్నాను.

నా మాటల అంతరార్థం ఆయన కర్థమయిందో, లేదో తెలీదు.

మెల్లిగా తల పంకించేరు.